

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Кафедра педагогіки та психології дошкільної та початкової освіти

Особливості використання нетрадиційних технік

малювання в закладах дошкільної освіти

Кваліфікаційна робота (проєкт)

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

Виконала: студентка 4 курсу 491 ОС «Бакалавр»

напряму підготовки 012

Дошкільна освіта

спеціалізація : музичне виховання

Афанасьєва Вероніка Юріївна

Керівник : доцент Голінська Т.М.

Херсон-2021

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи використання нетрадиційних технік малювання у розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку.....	7
1.1.Теоретичне дослідження питання використання нетрадиційних технік малювання в закладах дошкільної освіти.....	7
1.2.Дослідження питання традиційних та нетрадиційних технік малювання.....	9
1.3.Розвиток дитячого малювання , його основні виражальні засоби.....	12
РОЗДІЛ 2. Використання нетрадиційних технік малювання в закладах дошкільної освіти.....	16
2.1. Види нетрадиційних технік малювання та їх особливості	16
2.2.Вплив нетрадиційних технік малювання на розвиток дітей дошкільного віку.....	21
2.3. Методичні рекомендації використання нетрадиційних технік малювання на заняттях з образотворчої діяльності у закладах дошкільної освіти.....	25
ВИСНОВКИ	31
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	32
ДОДАТКИ	36
Додаток А.....	36

ВСТУП

В усі часи талановиті , креативні , творчі люди були необхідні для здійснення прогресу в суспільстві , для створення нових ідей , предметів , введення новаторств . Але раніше , творчих людей з іншими поглядами , думками та ідеями , частіш за все , переслідували та уникали . Зараз - творчі люди затребувані та цінні у суспільстві в усіх видах діяльності . Великого значення має саме креативність людини та здатність до творчості . Затребуваність творчо обдарованих людей , у суспільстві , пов'язана з тим , що вони здатні не тільки створювати , але й сприймати досвід інших , що забезпечує їх постійний розвиток та удосконалення .

Як відомо , великого значення у житті дорослої людини відіграє її дитинство і те як саме її виховували та розвивали . Якщо розглядати саме творчий , креативний розвиток дитини , актуальним напрямом та проблемним питанням є образотворча діяльність , а саме малювання нетрадиційними технологіями .

Саме по собі малювання займає одне з провідних місць у розвитку дитини і є таким же важливим як і гра . Малювання впливає на всі сфери особистості дитини : інтелектуальний , смаковий , моральний , духовний , естетичний розвиток .

Проблема розвитку творчих здібностей займає важливе місце у педагогічній науці , а саме використання нетрадиційних методів малювання є актуальною зараз і у подальшому . Звичайне малювання часто лякає більшість дітей , адже деякі малюки мають погано або слабо розвинені навички зображувальної діяльності , недостатньо уміло скоординовані рухи . Діти переживають , що в них нічого не вийде , або вийде погано , не чітко .

Частиною проблеми також є і те , що більшість дітей не зацікавлені творчістю - весь вільний час проводять з телефонами , планшетами та

іншими гаджетами . Батьки , при цьому , дозволяють це, забуваючи , про те , що для дітей лікарями рекомендовано не більше 15 хвилин на день “спілкуватись” з екранами приладів . Часто батьки вважають малювання звичайною формою зайнятості дітей і саме тому не звертають увагу на творчий розвиток та не привчають дітей до малювання . Тож , спираючись на нерозуміння важливості творчості у житті дітей , їх розвиток та вплив , батьки, також дуже рідко або зовсім не цікавляться дитячими малюнками , творчістю які створюють діти самостійно вдома , або у дитячому садочку . І дарма , адже дитячий малюнок може багато чого розповісти про дитину , її почуття , стан душевний , психологічний , про сімейні відносини , самосприйняття і багато чого іншого .

Якщо малюванню звичайними методами приділяють мало уваги , то - нетрадиційними методами користуються ще менше .

Важливою проблемою є й те , що багато педагогів погано усвідомлюють важливість розвитку особистості дитини у творчості ; більшість не володіють методами , прийомами нетрадиційних технік і тому мало або зовсім не використовують їх на заняттях з образотворчого мистецтва .

Ми дійшли до підсумку , що творчі здібності дітей важливо розвивати вдома , в садочку , на позакласних заняттях і в цьому дорослим , які оточують дитину допоможуть не тільки звичайні , традиційні техніки малювання але , у особливості - нетрадиційні техніки . Саме актуальність , проблеми та методика роботи з нетрадиційними техніками ми і розкриємо у цій кваліфікаційній роботі . Нетрадиційні техніки малювання, демонструють незвичне поєднання матеріалів та інструментів. Звідси впливає актуальність дослідження та впровадження нетрадиційних технік малювання в освітній простір ЗДО. Адже саме нанесення малюнка незвичайним матеріалом сприяє зняттю втоми, утриманню уваги, дає високий ступінь свободи дитині та можливість продіагностувати її емоційний та психічний стан.

Мета роботи – обґрунтувати особливості застосування нетрадиційних технік малювання у творчому розвитку дітей дошкільного віку в ЗДО.

Завдання дослідження :

1. Здійснити аналіз теоретичних основ творчого розвитку дітей дошкільного віку в закладах дошкільної освіти.
2. Виокремити всі можливі види нетрадиційної техніки зображувальної діяльності у роботі з дітьми дошкільного віку.
3. Розглянути процес розвитку дитячого малювання та вплив нетрадиційних технік малювання.
4. Проаналізувати та узагальнити методичні рекомендації щодо використання нетрадиційних технік малювання у розвитку дітей дошкільного віку в ЗДО .
5. Провести експериментальне дослідження та підвести підсумки роботи .

Об'єкт дослідження – освітній процес у ЗДО

Предмет дослідження – нетрадиційні техніки малювання у процесі творчого розвитку дітей дошкільного віку.

Для реалізації поставленої мети і завдань дослідження використано комплекс взаємопов'язаних методів: системний аналіз психологічної педагогіки, методичної, різноманітних педагогічних видань , навчально-методичної літератури з проблеми розвитку творчості дітей дошкільного віку за допомогою методу нетрадиційного малювання з метою визначення об'єкта, предмета, та реалізації завдань дослідження , класифікація видів нетрадиційних технік малювання .

Теоретичне значення роботи полягає у дослідженні історії вивчення питання використання нетрадиційних технік малювання у розвитку дітей дошкільного віку, характеристиці їх видів та виражальних засобів у процесі дитячого малювання.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що матеріал, представлений у роботі й додатках може бути використаний педагогами, батьками в безпосередній роботі та взаємодії з дітьми, а також стати теоретичною основою у процесі підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти.

Структура роботи : Кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновку, списку використаних джерел та додатків. Список використаних джерел нараховує 39 позицій, загальний обсяг роботи – 40 сторінок.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИКОРИСТАННЯ НЕТРАДИЦІЙНИХ ТЕХНІК МАЛЮВАННЯ У РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

1.1.Теоретичне дослідження питання використання нетрадиційних технік малювання в закладах дошкільної освіти

Питання творчого розвитку дітей в усіх аспектах обґрунтовано в багатьох джерелах - навчальних програмах , державних документах , науково-педагогічній літературі , наприклад : «Концепції художньо-естетичного виховання» , Законі України «Про дошкільну освіту» , Базовому компоненті дошкільної освіти , навчальних програмах .

У «Концепції художньо-естетичного виховання» про роль мистецтва та творчого розвитку зазначено наступне : “мистецтво має унікальні можливості впливу на людину, тому художньо-естетичне виховання потрібно розглядати не лише як процес набуття художніх знань і вмінь, а, насамперед, як універсальний засіб особистісного розвитку” [15 , с. 2]

Базовий компонент дошкільної освіти зазначає, що дитина повинна прагнути відійти від шаблону, виявляти видумку та фантазію, винахідливість, експериментувати [2 , с. 14].

В таких програмах як : «Дитина» , «Впевнений старт» , «Соняшник» одним з провідних питань є художній , творчий розвиток особистості . Наприклад , у програмі «Впевнений старт» автор стверджує про важливість розвитку художніх здібностей дітей дошкільного віку та робить акцент саме на засобах , методах : «при створенні образу вчити застосовувати різноманітні засоби художньої виразності (колір, форму, лінії, штрихи, пропорції, композицію, пластичність, різнофактурність та ін.), широкий спектр матеріалів (олівці, фарби, фломастери, воскові олівці, свічки, природний матеріал, глину, пластилін, тісто, папір, картон) і обладнання (пензлі, ножиці, підкладинки, стеки, лекала, мольберти тощо)» [1 , с. 51] .

В програмі «Дитина», художня діяльність розглядається як поєднання тих видів діяльності, які спрямовані на розвиток творчої активності, ініціативності, образного мислення, уяви і фантазії, вміння сприймати чарівність та унікальність навколишнього світу, берегти і творити красу [10 , с. 131].

Головним завданням образотворчої діяльності дітей дошкільного віку висвітлено в методичних рекомендаціях до освітньої програми «Дитина» і полягає в емпіричному, чуттєвому пізнанні світу; вихованні пізнавальної і творчої активності, спрямуванні її на естетичне сприйняття мінливості й різнобарвності світу, його краси; осмисленні краси в усіх її формах, а також естетичних якостей предметів та об'єктів оточуючого; особливості, неповторності, що передана в яскравих кольорах, цікавих формах, малюнках; прилученні дитини до світу мистецтва [3 , с. 161-163]. Різні аспекти розвитку дітей з використанням саме нетрадиційних технік малювання висвітлено на сторінках публікацій сучасних вітчизняних дослідників [8 , с. 24-28] .

Дослідженням питання розвитку творчості дітей дошкільного віку займалися безліч відомих і мало відомих психологів , науковців та педагогів.

Наприклад , Василь Сухомлинський висвітлював у своїх творах , що важливим є відкрити в кожній людині творця , допомогти віднайти свій шлях творчості . Такі науковці , як : Лев Виготський, Данило Ельконін, Наталія Ветлугіна, у своїх роботах , зазначали важливість творчого розвитку і зазначали , що у цьому допоможе різноманітна діяльність , в особливості - художня .

Вплив образотворчої діяльності на естетичний розвиток дитини розглядали такі великі педагоги як Ян - Амос Коменський, Йоганн Генріх Песталоцці, Жан - Жак Руссо, Фрідріх Фребель. Коменський вважав важливою образотворчість у розвитку дітей , тому що завдяки творчості розвиваються такі якості як : уважність, спостережливість, моторика рук , спритність . Також , вважав образотворчу діяльність важливою та корисною для кращого засвоєння інших наук [5 , с. 20]. Жан-Жак Руссо розкривав значення образотворчої діяльності у тому , що саме так дитина краще , простіше знайомиться з навколишнім світом і тому пропонував обов'язково використовувати художню діяльність як окремий предмет , особливо робив акцент на малюванні з натури , що допомагає краще та ґрунтовно засвоїти

властивості , особливості предметів і явищ . Йоганн Генріх Песталоцці вважав образотворчу діяльність важливою у розвитку та вихованні дитини . Радив розпочинати малювання з лінійних зображень різних форм [11 , с. 10] Важливий внесок у розкриття питання впливу образотворчої діяльності зробили також і такі сучасні науковці як : Наталія Гавриш , Наталія Трусова, Раїса Чумичева , які мають спільну думку : що розвитку здібностей дитини сприяють залучення до творчості , активне вираження почуттів художнім шляхом .

Питанням використання та впливу нетрадиційних технік малювання описали такі науковці як : Людмила Шульга , Людмила Полякова, Вікторія Рагозіна , Олена Половіна та Віолета Городиська.

Як висновок , можемо сказати , що питання творчого розвитку дітей є цікавою сферою дослідження , актуальність якого залишиться завжди , адже цей напрямок знаходиться у постійному розвитку .

1.2. Дослідження питання традиційних та нетрадиційних технік малювання .

У розвитку творчості дітей , їх фантазії та спроможності творити використовують різноманітні техніки як традиційні , звичайні та доступні дітям , так і незвичайні , нетрадиційні , які потрібно відкривати , знайомити з дітьми .

Окремим аспектом , який ми досліджуємо у роботі , є використання нетрадиційних технік малювання.

Визначаючи різницю між традиційними і нетрадиційними прийомами малювання можемо наголосити на значенні слів “традиція” , “традиційність” та “нетрадиційність” . «Традиція» – те , що існувало в минулому та передається з покоління в покоління протягом певного тривалого часу, саме традиційними , притаманними певному народові , художніми техніками , які виправдали себе у використанні в процесі навчання та на основі вдалого використання впроваджені до змісту сучасних програм навчання .

“Нетрадиційні” – це художньо новітні техніки, відомі і маловідомі, які не набули масового вжитку в практиці, використання яких може давати нетрадиційно цікаві, несподівані результати зображення певних образів, і також впливати на розвиток дитячої образотворчості. Нетрадиційність надає можливість дитині розкрити в собі митця, свою індивідуальність, відійти від стереотипного, традиційного.

Тема саме нетрадиційного образотворчого мистецтва має незначну кількість досліджень але встановлено той факт, що цей вид діяльності по особливому впливає на фізичний, психічний стан та розвиток дітей, тому можна і необхідно використовувати цей метод в роботі педагогів з дошкільниками в ЗДО. Як результат використання нетрадиційних технік у дітей зникають переживання, покращуються емоційні складові: стан, настрій, отримання на-солоди від творчого процесу та результату.

Нестандартні методи організації захоплюють, дивують дітей і тому прагнення займатися образотворчою діяльністю підвищується. Цей метод малювання не тільки розкриває усі можливі творчі можливості дитини але і під час діяльності дозволяє дитині поєднатися з роботою, відчутти всі матеріали на дотик, відчутти та відобразити фарби, характер і настрій.

Помітно, що нові техніки набувають дедалі більшого поширення в практиці викладання образотворчого мистецтва в сучасних дитячих навчальних установах. Тому техніки, які ще 5-6 років тому були виключно «нетрадиційними», сьогодні активно впроваджуються в практику, тож можна вважати, що слово «нетрадиційні» поступово втратить свої значення.

Кількість матеріалів, що використовуються, збільшилася, а якість дозволяє застосовувати їх в іграх з найменшими дітьми, оскільки вони є абсолютно безпечними. Цікавим і ефективним є поєднання різних матеріалів для малювання в одній роботі, наприклад, традиційного застосування акварельних, гуашевих фарб, олівців з іншими художніми (клеєм, тушшю, восковими олівцями) матеріалами та цілком доступними матеріалами, які рідко використовуються на заняттях – сіль, мило, крохмаль та ін.

Що стосується нових інструментів, які використовують для малювання, то їх різноманіття безмежне – це й природні матеріали (овочі та фрукти, листя, квіти, мушлі та ін.), різні види паперу та картону, якими можна малювати (зім'ятий, гофрований, скручений, краєчком чи жмутом та ін.), тканини (мереживо, мішкочина та ін.) і нитки; малювання гумкою, поролоном, зім'ятим целофаном, формами для печива, пластиліном і навіть піском та ін. Крім цього, з'являються й нові художні техніки, пов'язані з аплікацією і ліпленням. Так, для аплікації використовуються і природні матеріали, і макаронні вироби, крупи, тканина, гудзики та ін., що сприяє народженню цікавих способів роботи з ними.

Незважаючи на легкість і доступність застосування таких художніх технік, усе ж існують специфічні особливості, які потрібно знати педагогу. Літератури на означену тематику недостатньо; крім цього, у ній подається здебільшого перелік, опис технік, однак обмаль досліджень спектру художніх образів, які можна створити за допомогою конкретних технік, і найголовніше, методик роботи з дітьми різних вікових груп; а також мало показано, як ускладнюються прийоми роботи дитини в межах конкретних художніх технік.

1.3 Розвиток дитячого малювання , його основні виражальні засоби

Дитяча творчість - цікава область в педагогічній галузі. У творчості кожна дитина має можливість розкрити себе , тому що від природи - наділена своїм особливим талантом . Саме у дитячому мистецтві немає правильних і неправильних методів і способів вираження образів , вражень , почуттів від навколишнього світу .

Дитяча творчість важлива саме у період дошкілля , адже саме цей період найкращий , фундаментальний у формуванні особистості , її творчості .

Малювання вважається найпершим , фундаментальним видом образотворчої діяльності з яким знайомиться дитина і також цей вид діяльності гарно взаємодіє та поєднується з іншими видами образотворчої діяльності , а саме

такими як : музика , аплікація , ліплення, конструювання. Таке поєднання сприяє , спонукає самостійному опануванню всіх способів зображення , тому саме малювання і стає засобом , певним джерелом пізнання дійсності, розвитку особистісних якостей дітей дошкільного віку, сприяє інтелектуальному , емоційному , духовному розвитку , формуванню творчих здібностей, критичного мислення, інтересів і почуттів дітей, допитливості та пізнавальної мотивації, розвитку уяви і творчої активності [27 , с. 9-10].

Сам процес малювання є багатограним та водночас виконує безліч функцій . Діти , в процесі малювання , тішаються , розважаються , отримують величезну насолоду та задоволення , досліджують свої можливості , світ навколишній і творчий . Є певний доведений факт , що : “ естетична функція малювання покликана збуджувати емоційно-чуттєву сферу особистості; сприяє формуванню творчого духу, передає відчуття естетичної значущості світу; пробуджує в малечі художників; навчає образного бачення життя, відкриває нове у відомому, у звичайному – незвичайне, формує чуттєвість, бачення світу, вчить насолоджуватися красою кольорів та форм, сприймати довкілля у його красі ” [29 , с. 19].

В процесі малювання діти розвивають своє почуття ритму , волю , малюки стають більш посидючими та спокійними , також розвивається пам'ять , творчість ,гармонійність , почуття , талант , певні моральні якості,уява, всебічне розкриття особистості. У малюнках діти проектують своє “я” - настрої ,почуття - закриті і відкриті , думки ,відтворювати в малюнках свої мрії , бажання , потреби , інтереси , висвітлювати певну інформацію про себе , своє положення , про навколишній , внутрішній , вигаданий світ .

Розвиток дитячого малювання відбувається поступово та поетапно . Початок розвитку малювання вважається з першого дитячого досвіду з художнім матеріалом . Діти раннього віку мають мимовільну увагу та пам'ять , тому ми не можемо сказати про художні дії або малюнки сповнені художнім смислом . Діти цього періоду оперують малювальними , не кированими діями , не маючи на меті створити певний малюнок або образ . Для дітей є

захоплюючим сам процес , отримання досвіду роботи з обладнанням і зовсім не є важливим результат . Важливим також в цей період є і діяльність дорослих , їх реакція на дитячу творчість .

У подальшому періоді - діти 3-4 років вже здатні оцінювати свою роботу , пишатися своїми певними досягненнями та пізнавати , називати ті предмети , які вона малює . Формується вміння уявити , порівняти свої творчі продукти зі зразком . Основні фігури , якими зображує предмети дитина - це палички , кружечки , овали . З цього періоду діти починають експериментувати з кольорами , змішують їх , спостерігати за зміною кольору . Саме з цього періоду діти починають усвідомлювати , що пустий аркуш - це цілий світ , який можна заповнити своїми фантазіями та вигадками .

Діти 4-5 років здатні на довгу творчу діяльність , рухи та уміння удосконалюються , стають більш конкретними та виразними , фантазія розвивається . З цього періоду можна проаналізувати малюнок дитини з психологічної точки зору : “ просторова близькість чи віддаленість персонажів одне від одного, їх розмір і пропорції, специфіка розміщення на аркуші, особливості геометричних форм, спільність чи відмінність кольорів та атрибутів і загальна кольорова гама малюнка, особливості штрихування й специфіка ліній та інші характеристики несуть важливе смислове навантаження ” . [24 , с. 55-56] .

Період 5-6 років розвивається дитяча допитливість, яка спонукає накопиченню знань . Сама художня праця у цей період , вимагає від дитини зосередженість , усидчивість , наполегливості [19 , с. 70-73] .

Діти старшого дошкільного віку та молодші школярі (6-7 років) здатні більш уважніше розглядати малюнки , сприймати завдання та підходити до їх вирішення точно та з творчістю . До цього періоду вже спроможні уважно розглянути предмет або певне явище , осмислити і відобразити їх . Ще є важливим те , що діти старшого дошкільного віку спроможні відчувати колір , форму , розмір , координують свої рухи із зором [16 , с. 22] .

До періодизації розвитку дитячого малювання додається ще й той факт , що кожна дитина в той чи інший період по-своєму відображає певні явища або предмети , які її оточують .

Важливим є і те , якими певними художніми прийомами , досвідом , техніками володіє дитина .

Дітям важливо малювати , тому для задоволення цієї потреби малюють скрізь: на аркуші , асфальті, столах , вікнах , дошці , стінах . Свої художні задуми діти відтворюють за допомоги певних художніх засобів виразності (колір, форма, лінія , композиція), широкий спектр матеріалів (олівці кольорові та звичайні, фарби акрилові , гуаш, фломастери, туш, воскові олівці, свічки)

Колір - основний виражальний , художній засіб дитячого малюнку , якому властиві колорит і відтінок . Колір супроводжує дитину з першого моменту отримання досвіду малювання , а саме з раннього віку , коли дитина не спроможна оперувати лініями , формами . Малюючи перші “твори” дитина спирається саме на колір , вибирає той олівець який більш за все імпонує малечі . Кольором дитина виокремлює певні деталі , які подобаються або не подобаються . Саме кольором виокремлюють , виражають своє чуттєве відношення до навколишнього .

Колір , також , може нам багато чого розповісти про стан , характер дитини. Кольори мають не тільки інформативну лінію але і впливову . Кожен колір несе свою інформацію і свій особливий вплив на дитину .

У зв'язку дитина-колір існує і інший бік : улюблений колір дитини “якщо улюблені кольори дитини – чорний і білий – це свідчить про її замкнутість” , “червоний, зелений, жовтий – це свідчить про те, що дитина розвивається нормально, її цікавить усе нове, яскраве, незвичайне.” [13 , с. 16].

Другий важливий виражальний художній засіб - це колорит . Колорит передає гармонію та красу усіх колірних поєднань , відтінків їх взаємозв'язоків . Саме він служить свого роду будівником настрою картини .

Завдяки колориту розкривається чуттєвий бік твору та розкривається чуттєвість дитини . [14 , с. 80-81].

Тож , як підсумок , можемо сказати , що дитячий малюнок відіграє важливі ролі у житті дошкільника . Важливим у малюнку є кожна деталь : колір , форма , розміри , відтінки .

РОЗДІЛ 2. Використання нетрадиційних технік малювання в закладах дошкільної освіти

2.1. Види нетрадиційних технік малювання та їх особливості

Світ творчості та мистецтва багатий на стилі , напрямки та техніки . Тож , під час знайомства дітей з нетрадиційними та традиційними художніми стилями , техніками ми даємо можливість на більший та повноцінний розвиток дітей . Саме нетрадиційна техніка образотворчого мистецтва дозволяє дитині нестандартними але доступними матеріалами розкривати свій потенціал та свою особливу дитячу творчість . Не традиційність надає можливості прибрати стереотипи, створити щось своє, побачити та зрозуміти дитячу індивідуальність .

Нетрадиційні техніки доволі швидко засвоюються дітьми різного віку адже неординарне , нове завжди заманює та притягує , ніби магнітом , дітей - тут працює їх дитяча цікавість до всього нового , їх любов до відкриттів та навчання .

Деякі нетрадиційні техніки доступні навіть дітям раннього віку , у яких може навіть і не бути певного досвіду використання художніх матеріалів . Ця техніка характерна своєю позитивністю результатів , тобто кожна дитина буде задоволена кінцевим результатом своєї роботи і тим самим вмотивована на подальшу творчу діяльність . [18 , с. 4-5].Позитивною стороною є і те , що можна використовувати різноманітний матеріал здебільшого природній або викидний . Як вже зазначалось вище , нетрадиційна техніка у образотворчому мистецтві сприяє позитивно на розвиток особистості дитини , а саме : сприяє розвитку креативності, образного і логічного мислення,

розвитку дрібної моторики, що безпосередньо пов'язана з формуванням інтелекту, чітких рухів пальців, окоміру, поліпшенню концентрації уваги, зосередженості на очікуваному результаті, стимулюванні та розвитку пам'яті (дитина запам'ятовує послідовність виконання дій), формуванню трудових навичок (прибирає своє робоче місце), вихованню посидючості й зосередженості, самостійності, самоконтролю, сприяє розвитку відчуття кольору, кольорового співвідношення, має вплив на загальний і художньо естетичний розвиток дітей. Також можна додати ще й терапевтичну функцію “арт-терапія” малювання та в особливості нетрадиційне малювання . На жаль , ця функція - терапевтична , ще мало вивчена та досліджена але є дуже перспективною ланкою в художній роботі з дітьми .

Позитивним також є і те , що нетрадиційна техніка образотворчої діяльності підвласна дітям з різними здібностями та їх розвитком . Діти з низьким рівнем розвитку завдяки нетрадиційним технікам мають змогу отримати позитивний і завжди вдалий результат та досвід . [20 , с. 48].

Нетрадиційна техніка малювання має безліч варіантів для кожного вікового періоду дітей . Такі техніки як : малювання пальчиками , долонями , ватними дисками , паличками , штампування печатками з овочей , тичкування , малювання по вологому паперу , використання пенопласту , поролон , пакет та техніку кляксографії - використовують у роботі з дітьми 2-4 років [3 , с. 98-99]; З п'ятирічними дітьми використовують такі техніки як : відбиття листям , малювання жорстким напівсухим пензлем, зубною щіткою, восковою крейдою чи свічкою, малювання з використанням шаблонів та трафаретів, набризк звичайний, монотипію предметну та пейзажну, живопис із розлитих фарб, опановують різні способи ґрунтування поверхні (пензликом, губкою), малюють за ескізом вихователя і також використовують всі техніки , які використовували у віці 2-4 років [3 , с. 161]; “з 5-6 років – крім уже відомих дітям технік використовуються нові – кольоровий ґраттаж, «ебру», малювання на яєчній шкарлупі, ниткографія, малювання свічкою з пропискою аквареллю, гуашшю, малювання мильними

бульбашками тощо” [3 , с. 243-244] . Техніка малювання пальчиками та долоньками дітям дуже подобається . Саме у цій техніці діти мають змогу ознайомитись з фарбами , кольорами , властивостями , тактильно відчують кожен свій рух і таким чином удосконалюють та розвивають свої вміння та творчість . Діти у захваті від того , що можуть створювати щось гарне , а головне - самостійно . [6 , с. 57] .

Штампографія у роботі з дітьми - цікавий та незвичайний процес для дітей . Ця техніка малювання відбувається за допомогою відбитків штампа - рельєфний малюнок , нанесений на основу різних овочів , наприклад : картоплю , моркву , буряк . допомагають створити справжні живописні шедеври. Дуже подобається дітям створювати малюнки за допомогою відбитків листочків з рослин. Листочки можна повністю опускати в фарбу , або обережно пензлем наносити фарбу з одного боку і потім прикладати на аркуш , створювати певні композиції . Цікавим , незвичайним але доступним для дошкільників є малювання на вологому папері. Діти змочують аркуш паперу і малюють крейдою , яку можна розтирати та розтушовувати за допомоги ватної палички . В результаті , крейда залишає сліди схожі на фарбу . [4 , с. 13] .

Цікавою технікою , для дітей , є малювання на зім'ятому папері. Малювати не складно - потрібно спочатку пожмякати папір , розгладити і наносити фарбу . В результаті виходить малюнок схожий на мозаїку . На згинах фарба темніша , тому здається що це лінія . Малювання поролоновою губкою - цікавий процес , а головне не складний . Для успішного малювання потрібно нанести на губку фарбу та творити . [32 , с. 12] . Надзвичайно цікавими , популярними та простими вважаються акватипія і монотипія . Кінцевий результат обох технік є відбиток . Різниця між акватипією і монотипією заключається у тому , що акватипія – це створення малюнків водяними фарбами такими як акварель і гуаш . Монотипія – техніка друкування в результаті якого виходить лише один відбиток , малюнок . Для отримання гарного результату потрібно набирати не багато фарби , накладати не повним

мазком , щоб не розмазувалось і виходило чітко . Коли малюнок ще не висох , накладається зволожений папір , розгладжуємо і повільно знімаємо . Ще одним різновидом монотипії є її копія – дзеркальна монотипія. Для того , щоб отримати цей тип монотипії потрібно скласти навпіл аркуш паперу , намалювати на одній частині половинку зображення , скласти і притиснути і обережно розкрити . Як результат виходить цілий предмет або два однакових предмета . [36 , с. 19]. Наступна , не менш цікава техніка - малювання піском . Малювати можна багатьма способами : пальцями , долоньками , кулачками , обома руками виконувати симетричні та асиметричні рухи , малювання за допомогою насипання з кулачка піску та за допомогою певних приладів . Зараз популярним та актуальним є малювання на світлому фоні . [31 , с. 39-41]. Така техніка як аерографія - корисна та цікава для кожного дошкільника . Під час творчого процесу дитина не може сліпо копіювати зразок дорослого , тому імпровізує та творить . Робота виконується спеціальним інструментом - соломка , за допомогою якої струменем повітря дитина видуває кляксу , направляє її , з'єднує різні плями за розміром і кольором . Коли клякси готові , за задумом дитини , вона може ще домалювати фарбами і пензликом . Ця техніка може бути колективною . Одним із підтипів аерографії є бульбашкографія – малювання великими бульбашками та піною від мильної води з певним кольором . Для цієї роботи потрібна теж соломинка потрібно подути у соломинку до утворення шапочки з бульбашок, піднести до них аркуш паперу і акуратно доторкнутися. У результаті отримуємо відбитки які можуть слугувати і як самостійний малюнок , і як фон , тло для подальшого малювання . [35 , с. 13]. Наступна , не менш цікава техніка - це малювання нитками . Методика малювання дуже проста : аркуш папері розміру А4 потрібно зігнути на дві рівні частини або по довжині , або по ширині . Далі , дитина , за допомогою дорослого , занурює нитку у фарбу , обережно викладає на одну із зігнутих сторін аркушу , у вигляді мимовільних петель , кінець нитки дитина залишає у руці . Накриваємо іншою частиною аркуша та притискаємо рукою , після

чого починаємо тягнути нитку , кінчик якої залишили . Далі починаєця найцікавіше : в отриманому силуеті , фігурі дитина повинна розглядіти певний образ та доповнити його іншими зображальними засобами - фломастерами , фарбою та пензлем . [9 , с. 9]. Оригінальною , специфічною для дітей є графічне малювання паличкою , яке називається граттаж . Для цього малювання потрібно не так багато матеріалу , а саме : заделегідь підготовлене тло , паличка і фантазія . Тло готується дорослим . Для цього потрібно : білий або розфарбований у різноманітні теплі або холодні кольори лист А4 паперу , який потрібно натерти воском та зафарбувати тушшю або чорною гуашшю . Коли лист повністю висихає можна починати творити . [12 , с. 21]. Складною , але не менш цікавою є техніка пуантилізм . Суть цієї техніки у тому , щоб лише крапками , різних розмірів , створювати певний малюнок . Малюнок виходить незвичайним та досить цікавим , адже гарно роздивитись та побачити певний образ можна тільки з відстані . Цяточки можна ставити фломастерами , олівцями або фарбами . Цікаво буде не тільки створювати але і зафарбовувати картинки [34 , с. 13]. Техніка пластилінографія також складна але не менш цікава для дітей . Процес створення образів складний та потребує допомоги дорослих . Для заняття потрібно багато пластиліну , який розігрівається за допомоги мисочки з гарячою водою , що є не зовсім безпечним у використанні дитини самостійно . Далі пластилін дитина перетворює у різні форми - длінні , круглі , овальні , які притискає до основи (дощечки , картону або іншого щільного матеріалу) . Всі деталі потрібно розміщувати близько та тісно , щоб не було вільного простору , тоді пластилінова картина виходить гарною та колоритною . Далі , можна прикрасити різноманітними матеріалами , такими як : сіль, блискітки, пір'ям, крупами) [26 , с. 6-7]. Наступна , не менш цікава та нова для дітей - тіньове малювання . Ця техніка використовується лише з старшими дошкільниками . Для малювання потрібно лише : постійне джерело світла (лампа) , папір , засоби малювання та предмети , тіні яких бажаємо обмалювати . Аркуш паперу розміщуємо на столі , під лампою , викладаємо

предмети між лампою і папером та роздивляємось уважно тіні , перед тим , як почнемо обводити . Наступний крок - обережно обвести тінь предмету так , щоб не здвинути предмет та листок . Для цього дитині потрібно задіяти посидючість та обережність у рухах , що загартовує координацію та задіює певні риси характеру . Коли тінь обведена повністю , можна домалювати до тіні певні деталі , пофантазувати . [7 , с. 19] .

Як підсумок , можемо зазначити , що нетрадиційні техніки займають одне з головних місць у творчості дітей . Кожна з технік розкривають потенціал дитини , надають поштовх естетичному розвитку . Не дивлячись на незвичайність та новизну технік , кожна можна підлаштувати під вік дітей . Тому можна стверджувати , що нетрадиційні техніки доступні , у застосуванні та на практиці - прості , з можливістю швидкого засвоєння та отримання позитивних результатів , що спонукає дітей до творчого розвитку , викликає ще більшу зацікавленість та радість від успіхів , адже нетрадиційні техніки - це завжди успіх та позитивний результат .

2.2.Вплив нетрадиційних технік малювання на розвиток дітей дошкільного віку

Як вже зазначалось , питання використання нетрадиційних технік ще мало вивчене , тож ми дійшли висновку , що питання впливу нетрадиційного малювання на дитячий розвиток потребує глибшого вивчення .

Метою дослідження стало вивчення розвитку дітей під час використання нетрадиційних технік малювання.

Завдання дослідження :

1. Визначити знання дітей у поєднанні кольорів та створенні нових .
- 2.З'ясувати та дослідити вплив нетрадиційних технік малювання на розвиток дітей , а саме : уяви та фантазії .
- 3.Визначити рівень творчого розвитку дітей та впливу на цей розвиток з боку сім'ї

Вирішити завдання допоможе експеримент . Актуальним є здійснення спостереження за дітьми у діяльності , аналіз виконаних робіт , бесіди з дітьми - індивідуальні та групові .

Дослідницька робота проводилась під час практики , протягом квітня у ЗДО №85 м.Херсон . Охоплена у дослідженні різновікова група дітей віком від 4 до 7 років . Загальна кількість дітей у групі - 12 .

Для початку була проведена бесіда з дітьми , результатом якої є встановлений факт : у дітей сформований інтерес до малювання та творчості в цілому . Наступний етап експерименту - проведення опитування дітей , в ході якого було виявлено , що у більшості дітей вдома наявні куточки творчості .

У ході спостереження за дитячим малюванням було виявлено , що малюнки хлопчиків і дівчаток відрізняються за багатьма факторами . Хлопчики зображають , здебільшого , комп'ютер та різноманітні комп'ютерні ігри , машинки , техніку, роботів , будинки . Дівчата зображають квіточки , сім'ю , маму , тварин , веселку , сердечки . У хлопчиків рухи більш різкі , не старанні . Дівчата - зосереджені , старанні , виводять кожну деталь , всіляко прикрашають свої роботи . Зображальними фаворитами дітей є олівці та фломастери .

Наступний крок - проведення заняття з образотворчого мистецтва на якому діти були задіяні технікою кляксографія . Спочатку ставили на аркуші А4 клякси різних розмірів , кольору та кількістю , роздували їх за допомогою трубочки , розглядали їх , роздумували на що вони можуть бути схожі та , за допомогою ватних паличок або пензлика , фломастерів або фарб перетворювали на певні предмети , створити композицію .

Всі малюнки ми розглядали колективно та індивідуально . Більшість дітей проявили творчість та називали цікаві , неординарні предмети .

У ході перетворення клякс на предмети більшість дітей надали перевагу ватним палочкам , що дає змогу нам зтверджувати той факт , що дітям набагато більше подобається працювати з нетрадиційними матеріалами .

Щоб визначити рівні творчого розвитку дітей ми враховували певні критерії виконання роботи . Взагалі виокремили три рівні : високий , середній та низький .

Діти з високим рівнем працюють самостійно , без допомоги дорослого , з великим задоволенням , натхненням , проявляють позитивні емоції , нетрадиційний матеріал використовують з цікавістю . Ці діти повністю погружені у творчий процес , їх важко відволікти від створення малюнка . Малюнок має композицію , свою тематику . До результату своєї роботи відносяться дуже позитивно з бажанням подальшого виконання подібних робіт .

Діти з середнім рівнем не погано володіють зображувальним матеріалом , намагаються виконати завдання , але потребують схвалення , поради або невеликої допомоги вихователя . Під час створення малюнка виражають різноманітні емоції - як позитивні так і негативні , залежно від того як у них виходить виконувати завдання . У створенні композиції не використовують багато виражальних засобів .

Діти з низьким рівнем виконують завдання поверхнево , без особливого захвату та фантазії , немає у наявності певної композиції , у результаті не можуть назвати що намалювали , назвати на що схожий малюнок .

Результати дітей відображені у таблиці 1.1

Таблиця 1.1

№	Прізвище та ім'я дитини	Емоційний стан	Використання нетрадиційного матеріалу	Створення композиції	Прояв фантазії у малюванні	Прояв фантазії у розкритті значення	Рівень
---	-------------------------	----------------	---------------------------------------	----------------------	----------------------------	-------------------------------------	--------

						малюнк а	
1	Боровик Денис	+	+	-	-	+	С
2	Громов Матвій	+	+	-	-	-	Н
3	Давидов Артем	+	+	-	-	-	Н
4	Дяченко Злата	+	+	+	+	+	В
5	Зайцев Мирон	+	+	+	-	-	С
6	Іванець Богдан	+	+	+	-	-	С
7	Кремінсь ка Марія	+	+	+	+	+	В
8	Кульгов Єгор	+	+	+	-	-	С
9	Літвінова Анастасі я	+	+	+	+	+	В
1 0	Мерзляк ов Іван	+	+	+	+	+	В
1 1	Стрельцо в Савелій	+	+	+	+	+	В
1 2	Курінна Софія	+	+	+	+	+	В

Спираючись на отриманні дані проведеної роботи , а саме опитування , бесіди та проведеного експерименту , можемо сказати , що діти мають цілком не поганий творчий розвиток та великий потенціал . Із цікавістю та захопленням виконують завдання та користуються нетрадиційним зображувальним матеріалом . Більшість дітей мають високий та середній розвиток творчих здібностей . Діти з низьким рівнем мають потенціал до розвитку при індивідуальних заняттях .

загальний висновок можна зробити такий : усі діти мають великий потенціал до розвитку творчості , тож потребують підтримки та цілеспрямованого впливу вдома , з боку батьків та у садочку з боку вихователів .

2.3.Методичні рекомендації використання нетрадиційних технік малювання на заняттях з образотворчої діяльності у закладах дошкільної освіти

Розвиток творчої особистості з креативним мисленням та обширною фантазією - одне з головних завдань образотворчого мистецтва .

Для виконання цього завдання потрібно виконувати певні правила - як у садочку так і вдома , адже художній розвиток дитини відбувається постійно та повсемірно , його потрібно лише підтримувати , розвивати та не “тушити” різноманітними заборонами . Для виконання завдання пропонуємо певні рекомендації перераховані нище . Важливим аспектом є «Куточок творчості». Він обов’язково повинен бути вдома та у садочку . В садочку обладнання куточка творчості є складним питанням , адже не завжди вихователі підтримують цю ідею або не завжди вистачає місця та фінансової підтримки . Саме в куточку творчості дитина може розкривати себе , експериментувати , вільно творити .Куточок має бути з гарним освітленням , наповнений різноманітними зображувальними матеріалами - як звичайними так і незвичайними . Повинно бути достатньо місця , щоб діти мали змогу переміщатись , малювати в зручному для себе положенні (стоячи , сидячи на стільчику або підлозі , на колінах , лежачи) і тому важливо , щоб були килимки , подушки звичайні , подушки-саше . Мають бути столи з місцем для кожного , щоб можна було працювати як з групою дітей , так і індивідуально . Меблі мають бути легкими на переміщення . [25 , с. 25].

Облаштування інтер’єру кімнати.

На нашу думку , різноманітні картини , малюнки , репродукції в інтер’єрі позитивно впливають на естетичний розвиток дитини . Важливе місце , також займають роботи виконані дітьми , вихователями або групові роботи , які виконують діти з батьками , вихователем або іншими дітьми . У куточку може бути облаштоване місце з літературою , посібниками , таблицями . [23 , с. 48].

Наступний , важливий аспект - це матеріали якими творять діти . Обов'язково повинні бути пензлі різних розмірів з гарним ворсом , гарний папір для малювання , олівці - прості та різнокольорові , крейда , воскові олівці , фломастери , маркери , фарбами гуаш та акварель . Актуальним у куточку є розмістити матеріали природні та викидні . Природній матеріал , який любляють використовувати діти - це висушене листя , квіти , різноманітні гілочки , шишки , пісок , каміння , ракушки , шкаралупи з горіха і багато іншого , це все залежить від фантазії дітей та вихователя . Викидний матеріал , завдяки якому створюються цікаві роботи - туби з під серветок , гудзики, пакети , соломинки для коктейлів , одноразові ложки та виделки, губка для посуду , пінопласт, зубочистки, щітки , ватні диски та палички, плівка для обмотування крихких речей в пупирках , свічки, фольга, харчові барвники, різноманітні кришки та пробки, нитки та стрічки, коробки з сірників , клей ПВА [24 , с. 45]. Важливим є , щоб діти засвоїли правила поведінки з кожним матеріалом , тож перед початком кожного заняття , необхідно повторювати правила поведінки . Що стосується матеріалів , то усі вони повинні бути розкладені по своїх місцях , ящиках , контейнерах , коробках . Ті , які використовують найчастіше - розташовані ближче , ті , які використовуються значно рідше - далі .

Правил безпеки. Це питання є особливо важливим . Вихователь має пам'ятати , що матеріали повинні бути максимально безпечними для дітей . Всі колочі , гострі , ріжучі предмети потрібно зберігати в закритих , недоступних для дітей місцях . [22 , с. 47].

Знайомство дітей з зображувальним матеріалом . Щоб сформувати гарне ставлення до творчості та бажання займатися образотворчим мистецтвом , дітей потрібно правильно познайомити з художніми матеріалами . Тож , основною формою організації традиційного і нетрадиційного малювання є заняття. Важливо , щоб кожне заняття було не типовим , цікавим , атмосферним та продуктивним , адже саме така діяльність найбільше

запам'ятовується дітям , впливає на їх розвиток , фантазію і творчість [32 , с. 12]

Надання оцінки творчій роботі дитини . Перш за все , кожна дитина повинна сама вирішити коли і як їй закінчити свою роботу . Потрібно навчити дітей насолоджуватись самим процесом створення краси , не засмучуватись від невдач та помилок , навпаки вчити навіть у кожній “невдачі” розгледіти щось гарне . Ніколи не потрібно порівнювати роботи різних дітей . Доцільним є похвала , порівняння з минулою роботою дитини , або коментар про сподівання на наступну роботу дитини , яку вона виконує ще краще .

Методи навчання.Для того , щоб діти гарно запам'ятали матеріал , засвоїли інформацію , потрібно використовуються різноманітні методи . Як відомо , існують методи словесні , наочні та практичні . Словесні методи - це бесіда , розповідь , пояснення . Наочні методи - це усі ілюстративні , показні матеріали . Практичні методи - це різноманітні вправи , використання технік , їх демонстрація . Важливо правильно та гармонійно поєднувати ці методи так , щоб дітям не було нудно , інформація і техніки запам'ятовувались та певним чином вносили зміни в розвиток дитячої творчості , уяви , фантазії .

Особливості проведення занять . Обов'язково весь матеріал має бути цікавим та доступним для дітей . Кожна інформація має бути заздалегідь підібрана з урахуванням усіх вікових , психологічних та фізичних можливостей дітей . Перше знайомство з інформацією , матеріалом має бути фундаментальним , міцним , яскравим , таким , щоб усі діти запам'ятали , тож доцільно у такому випадку використовувати сюрпризний момент . Кожна наступна інформація має бути пов'язана з попередньою , тобто всі знання дитини повинні складатися на обов'язковому попередньому досвіді - це правило наступності , послідовності . Актуальним є навчання від простого до складного . Важливо також словесне обговорення (словесний метод) , бесіда вихователя і дітей , наприклад , за змістом картини . Цікавим є порівняння двох або більше картин з однією тематикою одного або декількох художників . Використовувати дозволяється лише ті картини , які прописані в програмі , за віком дітей та за

певними критеріями : чіткість зображення , доступність , реалістичність . [27 , с. 25]. Щоб емоційно забарвити , пробудити уяву у дітей можна дібрати до картини , або заняття вірш , розповідь , казку , легенду , історію , розповідь про художника . Практичний метод входження в картину - цей прийомом дуже подобається дітям та позитивно впливає на розвиток фантазії .

Прийом спостереження за навколишнім середовищем . Вихователь повинен спонукати дітей до активної та пильної дослідницької діяльності , уважно спостерігати за явищами , тваринами , комахами , рослинами , погодою та іншим . Для цього можна проводити разом з дітьми екскурсії , прогулянки , спостереження і при цьому запропонувати використовувати , наприклад лупу , фотоапарат , збирати природній матеріал .

Використання музичного супроводу . Використання музичного супроводу під час малювання - має гарний вплив на розвиток художнього смаку , емоційність , чутливість дитини , і також , що є не менш важливим - створює особливу , творчу атмосферу , яка допомагає малюку виражати та сприймати почуття , емоції . Зазвичай використовується класична музика . Найчастіше використовується музика таких відомих композиторів як : І.Баха , Л.Бетховена , А.Вівальді , В.Моцарта , П.Чайковського , Ф.Шопена , И.Штрауса . [35 , с. 39-41].

Новітні підходи до занять з образотворчої діяльності . Зараз у тенденції відвідування галерей та художніх музеїв . Рідко , але в деяких музеях проводять майстер класи для дітей та їх батьків , квести , свята . Наприклад , у Києві , в Національному художньому музеї України дітям пропонують роздруковані репродукції картин розмалювати а потім відшукати оригінал картини та порівняти . Саме так у дітей пробуджують бажання до пізнання художнього світу . [30 , с. 44 - 46].

Співпраця педагога та дітей . Важливим є зв'язок дітей і педагога , адже саме завдяки майстерності і творчому підходу педагога діти набувають знання , досвід , розвиваються . Педагог має професійно створювати робочу

атмосферу , умови для роботи , творчо заохочувати дітей , їх задоволення та розвитку . Педагог повинен вміти відповідати на питання , приходити на допомогу , порадити , якщо це потрібно дитині , як вибрати приладдя або як поєднати кольора , поєднати композицію , щось створити . Повністю контролювати творчий процес - не потрібно . Діти потребують самостійності у діяльності . Інколи , для дітей потрібна не стільки допомога у процесі - скільки сама присутність дорослого , його схвалення або невеличка порада . Що стосується співпраці і нетрадиційних технік , то гарним та досить продуктивним методом є створення роботи групою , колективом . Під час колективної роботи діти задіюють усі свої можливості - знання , уміння , навички , комунікативні здібності . Такі колективні роботи дуже важливі і мають художню значущість . [24 , с. 45] .

Вплив батьків на розвиток творчих здібностей дітей. Батьки - перший приклад дітей , тому дуже важливим є участь батьків у розвитку творчості дитини. З боку педагога батьків можна залучити різними способами . Наприклад , тематичні родинні збори , організація виставок , конкурсів дітей і батьків . Позитивним для розвитку дітей є схвальні відгуки батьків , інших дітей та вихователя про творчість дитини . [19 , с. 14] .

Отже , як підсумок , можемо сказати , що у розвитку дитячої творчості відіграє багато факторів : середовище - вдома та у садочку , сповнене різноманітними матеріалами , використання методів , прийомів , підтримка дорослого і найголовніше - схвалення діяльності . Саме ці фактори допомагають та продвигають дитячий розвиток , накопичення досвіду у сфері творчості .

Висновки

У процесі дослідження питання даної роботи була підтверджена актуальність використання нетрадиційних методів малювання . Отримані результати кожного проаналізованого питання дозволяють зробити певні висновки .

Здійснивши аналіз різноманітних джерел , ми дізнались , що образотворче мистецтво має суттєвий та всебічний вплив на розвиток дитини . Ми визначили виражальні засоби , які допомагають дітям знайомитись з навколишнім світом та по-своєму відображати його за допомогою творчості .

У роботі ми висвітлили певні види нетрадиційних технік малювання та обґрунтували їх переваги : легкість в опануванні , розвиток сміливості , фантазії та уяви без страху невдачі , поглиблений розвиток тактильних відчуттів , моторики .

У ході експерименту було виявлено , що нетрадиційні техніки малювання підвищують , закріплюють інтерес дітей до творчості , всебічно розвиває їх в усіх напрямках , гарно задовольняє інтереси дітей , їх потреби , уяву та фантазію , позитивно впливає на розвиток навичок , образного мислення .

Нами були перераховані методичні рекомендації для педагогів та батьків , які зазначають , що для розвитку творчої особистості важливе правильне , гармонійне та атмосферне середовище в якому дитина відчувала б себе комфортно , безпечно та впевнено . Ми також наголосили на важливості впливу дорослого на дитину , а саме вихователя та батьків .

Оскільки нетрадиційне малювання постійно оновлюється , додаються нові техніки - тема впливу на розвиток дітей саме цієї методики є завжди актуальною та відкритою на подальше дослідження .

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Андрієтті О. П. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт» / О. О. Андрієтті, О. П. Голубович, О. П. Долинна, Т. В. Дяченко, Т. С. Ільченко, Г. Є. Іванова, Г. М. Лисенко, Т. В. Панасюк, Г. В. Петрова, Т. О. Піроженко, Н. М. Романко, Н. А. Случинська, Н. І. Трикоз. – Тернопіль : Мандрівець, 2013. – 104 с.,
- Базовий компонент дошкільної освіти / авт. кол-в : А. М. Богуш, Г. В. Беленька, Г. В. Богініч та ін. – Київ : Видавництво, 2012. – 21 ,
- Беленька Г. В. Методичні рекомендації до Освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина» / наук. кер. проекту В.О. Огнев'юк; наук. ред. Г. В. Беленька; авт. кол. : Г. В. Беленька, О. Л. Богініч, В. М. Вертугіна та ін. – Київ : ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. – 352 с. ,
- Беленька Г. Як малюють русалки / Ганна Беленька // Джміль. – 2016. – № 3.,
- Борисова З. Н. Хрестоматія з історії дошкільної педагогіки: навч. посіб. / З. Н. Борисова, В. У. Кузьменко; за заг. ред. З. Н. Борисової. – Київ : Вища школа, 2004. – 511 с. ,
- Борук О. У країні веселих пальчиків / Ольга Борук, Валентина Дуб'ячина // Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2014. – № 8. – С. 54-59.,

- Вернидуб І. Тіньові малюнки / Іванна Вернидуб // Джміль. – 2017. – № 5-6. – С. 18-19.,
- Вивчення законів розвитку дитячої психіки на основі дитячих малюнків // Артклас. – 2013. – № 3-4. – С. 24-28.,
- Гайдак Н. Ниточка-художниця / Наталя Гайдак // Джміль. – 2005. – № 1. – С. 8- 9. ,
- Дитина: освітня програма виховання для дітей від двох до семи років / Г. В. Беленька, О. Л. Богініч, Н. І. Богданець-Білоskalенко [та ін.]. – Київ : ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. – 303
- Дитячий малюнок як предмет наукового дослідження: історіографічний огляд // Артклас. – 2013. – № 3-4. – С. 10-15.,
- Іваницька О. Мистецтво чорного і білого. Ознайомлення старших дошкільнят з мистецтвом графіки / Оксана Іваницька // Дошкільне виховання. – 2000. – № 2. – С. 20-22.,
- Іванюк Н. «Кольорові казки» лікують, розвивають, розважають / Наталя Іванюк // Дошкільне виховання. – 2012. – № 2. – С. 16-18.,
- Кольорознавство : навч. посіб. / наук. ред. професора Є. А. Антоновича. – 2-ге вид., випр. і доповн. – Київ : Альтерпрес, 2016. – 452 с., іл.,
- Конституція України. Закон України «Про затвердження Концепції художньо естетичного виховання учнів у загальноосвітніх навчальних закладах та комплексної програми художньо-естетичного виховання у загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах» № 151 / 11 від 25. 02. 2004 р. : прийнята на п'ятій сесії Верхов. Ради України 28 черв. 1996 р. – Київ : Велес, 2005.
- Крамченкова В. О. Психодіагностика розвитку дошкільників: старший дошкільний вік / В. О. Крамченкова. – Харків : «Ранок», 2013. – 192 с.

- Купрієнко В. Світ мистецтва – світ добра і любові / Валентина Купрієнко, Людмила Клімова, Наталя Міхіна // Дошкільне виховання. – 2013. – № 9. – С. 13-14.,
- Мазур Ю. «Джміль» відкриває світ мистецтва / Юлія Мазур // Дошкільне виховання. – 2011. – № 4. – С. 4-5,
- Марінушкіна О. Є. Порадник практичного психолога / О. Є. Марінушкіна, Ю. О. Замазій. – Харків : «Основа», 2008. – 236,
- Половіна О. Педагогічний супровід образотворчої діяльності дітей: розширюємо можливості, збагачуємо досвід / Ольга Половіна // Вихователь-Методист дошкільного закладу. – 2016. – № 9. – С. 45-50
- Половіна О. Пейзажний живопис: від милування природою до її усвідомленого поцінування / Олена Половіна // Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2016. – № 11. – С. 4-11.,
- Полякова Л. Нетрадиційні техніки малювання – стимул до творчості / Людмила Полякова // Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2013. – № 8. – С. 43-50. ,
- Прокопенко Л. Головні складові розвивального середовища / Лариса Прокопенко // Палітра педагога. – 2004. – № 4. – С. 24-25.,
- Психологічні особливості дітей дошкільного віку 4-5 роки життя / авт.-уклад. О. С. Нурєєва, З. І. Шейнфельд. – Харків : «Основа», 2008. – 253, [3] с. : іл. – (Серія «Дошкільний навчальний заклад»),.
- Рагозіна В. Вчимося творити у митців: методика художньо-творчої діяльності дитини / Вікторія Рагозіна // Мистецтво та освіта. – 2016. – № 1(79). – С. 24-29.,
- Рагозіна В. Пластилінові подорожі / Вікторія Рагозіна // Дошкільне виховання. – 2016. – № 4. – С. 6-8.,
- Синєкоп Л. Розвиваємо творчі здібності дітей у школі – дитячому садку / Людмила Синєкоп // Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2015. – № 5. – С. 9-12.,

- Скотаренко О. В. Розвиток творчих здібностей гуртківців засобами декоративно-ужиткового мистецтва / О. В. Скотаренко // Трудове навчання в школі. – 2016. – № 1 (133). – С. 43- 47.,
- Сухорукова Г. В. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі : підручник / Г. В. Сухорукова, О. О. Дронова, Н. М. Голота, Л. А. Янцур. – Київ : Слово, 2010. – 373,
- Терещенко О. Інтеграція мистецької діяльності / Ольга Терещенко // Дошкільне виховання. – 2008. – № 8. – С. 11-13.,
- Швайгерт Н. Піскова анімація в дошкільному навчальному закладі / Наталія Швайгерт // Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2013. – № 12. – С. 39- 42.,
- Шульга Л. Веселкові барви / Людмила Шульга // Джміль. – 2008. – № 2. – С. 12.,
- Шульга Л. М. Барвиста радість (Розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку на заняттях із малювання) / Л. М. Шульга. – 2-е вид., виправ. й доп. – Запоріжжя : ТОВ «ЛПС» ЛТД, 2012. – 328 с., іл. – (Бібліотека вихователя дошкільного навчального закладу). – Бібліогр.: с. 326.,
- Шульга Л. Секрети пуантилізму / Людмила Шульга // Джміль. – 2008. – № 3. – С. 12-13.,
- Янчевська Н. Піна, фарби й соломинка намалюють нам картинку / Наталя Янчевська // Джміль. – 2014. – № 4. – С. 12-13.,
- Яшан І. Дощові картини / Ірина Яшан // Джміль. – 2017. – № 10. – С. 16-19.,

ДОДАТКИ

Додаток А

КОДЕКС АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ ХЕРСОНЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Я, _____Афанасьєва Вероніка Юріївна_____, учасник(ця) освітнього процесу Херсонського державного університету, **УСВІДОМЛЮЮ**, що академічна доброчесність – це фундаментальна етична цінність усієї академічної спільноти світу.

ЗАЯВЛЯЮ, що у своїй освітній і науковій діяльності **ЗОБОВ'ЯЗУЮСЯ**:

– дотримуватися:

- вимог законодавства України та внутрішніх нормативних документів університету, зокрема Статуту Університету;
- принципів та правил академічної доброчесності;
- нульової толерантності до академічного плагіату;
- моральних норм та правил етичної поведінки;
- толерантного ставлення до інших;
- дотримуватися високого рівня культури спілкування;

– надавати згоду на:

- безпосередню перевірку курсових, кваліфікаційних робіт тощо на ознаки наявності академічного плагіату за допомогою спеціалізованих програмних продуктів;
- оброблення, збереження й розміщення кваліфікаційних робіт у відкритому доступі в інституційному репозитарії;
- використання робіт для перевірки на ознаки наявності академічного плагіату в інших роботах виключно з метою виявлення можливих ознак академічного плагіату;

– самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного й підсумкового контролю результатів навчання;

– надавати достовірну інформацію щодо результатів власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використаних методик досліджень та джерел інформації;

– не використовувати результати досліджень інших авторів без використання покликань на їхню роботу;

– своєю діяльністю сприяти збереженню та примноженню традицій університету, формуванню його позитивного іміджу;

– не чинити правопорушень і не сприяти їхньому скоєнню іншими особами;

– підтримувати атмосферу довіри, взаємної відповідальності та співпраці в освітньому середовищі;

– поважати честь, гідність та особисту недоторканність особи, незважаючи на її стать, вік, матеріальний стан, соціальне становище, расову належність, релігійні й політичні переконання;

– не дискримінувати людей на підставі академічного статусу, а також за національною, расовою, статевою чи іншою належністю;

– відповідально ставитися до своїх обов'язків, вчасно та сумлінно виконувати необхідні навчальні та науково-дослідницькі завдання;

– запобігати виникненню у своїй діяльності конфлікту інтересів, зокрема не використовувати службових і родинних зв'язків з метою отримання нечесної переваги в навчальній, науковій і трудовій діяльності;

– не брати участі в будь-якій діяльності, пов'язаній із обманом, нечесністю, списуванням, фабрикацією;

– не підроблювати документи;

• не поширювати неправдиву та компрометуючу інформацію про інших здобувачів вищої освіти, викладачів і співробітників;

• не отримувати і не пропонувати винагород за несправедливе отримання будь-яких переваг або здійснення впливу на зміну отриманої академічної оцінки;

– не залякувати й не проявляти агресії та насильства проти інших, сексуальні домагання;

– не завдавати шкоди матеріальним цінностям, матеріально-технічній базі університету та особистій власності інших студентів та/або працівників;

– не використовувати без дозволу ректорату (деканату) символіки університету в заходах, не пов'язаних з діяльністю університету;

– не здійснювати і не заохочувати будь-яких спроб, спрямованих на те, щоб за допомогою нечесних і негідних методів досягати власних корисних цілей;

– не завдавати загрози власному здоров'ю або безпеці іншим студентам та/або працівникам.

УСВІДОМЛЮЮ, що відповідно до чинного законодавства у разі недотримання Кодексу академічної доброчесності буду нести академічну та/або інші види відповідальності й до мене можуть бути застосовані заходи дисциплінарного характеру за порушення принципів академічної доброчесності.

<p>_____17.03.2021_____</p> <p>(дата)</p>		<p>___Вероніка Афанасьєва___</p> <p>(ім'я, прізвище)</p>
<p>(підпис)</p>		